

Recordant el pare Agustí Altisent i Altisent, monjo de Poblet

Antoni Pladevall i Font

Acadèmic de número

El 20 d'abril proppassat moria al monestir de Poblet el pare Agustí Altisent, a l'edat de 81 anys i l'endemà fou enterrat al cementiri del monestir, en el qual havia transcorregut la major part de la seva vida i que havia estat el centre de la seva espiritualitat i dels seus estudis.

El pare Altisent, que tenia abans de la seva professió monàstica el nom de Lluís, va tenir una infància que es podria titllar de dissortada si no l'hagués suavitzada la gran estima i unió familiar que va envoltar l'infant. La família procedia d'Anglesola, de la comarca de l'Urgell, i el seu pare tenia una farmàcia a Santa Coloma de Queralt. El seu naixement fou dramàtic puix que la seva mare morí en el part i el seu pare moriria quan ell tenia només cinc anys. Fou criat per la seva tia Dolors, germana de la mare, i integrat en una família amb germanes i oncles que va suplir plenament la que havia perdut, una família benestant i amb un fort arrelament cultural, afincada o resident a Barcelona, que va marcar ben aviat la seva des-
perta intel·ligència.

Féu estudis als germans de La Salle de la Bonanova i després es graduà com a pèrit mercantil.

L'any 1946, quan ja tenia 23 anys, ingressà al monestir de Poblet, quan feia només sis anys que s'hi havia reinstaurat la comunitat cistercenca que, com és conegut, havia abandonat el cenobi en l'exclaustració i espoliació del 1835. A Poblet, sota el comandament del prior Joan Rosavini, va poder viure amb tota intensitat la total recuperació del cenobi, que havia iniciat Eduard Toda i Güell el 1930 i que continuà la Direcció General de Belles Arts, el patronat i les diputacions de la corona d'Aragó, sobretot en la postguerra. Malgrat tot, els primers anys foren durs i difícils, un xic èpics com explicava el mateix pare Agustí.

Aquesta primera etapa millorà a partir del 1956, quan l'usdefruit del monestir fou cedit a la comunitat cistercenca i així ell pogué viure l'etapa d'esplendor que porta el monestir a una comunitat que depassava la trentena de monjos el 1975.

Després d'un parell d'anys de postulatat i noviciat, professà com a monjo el 1948 i fou ordenat prevere el 1952, després d'acabar els estudis religiosos bàsics al monestir, que va completar amb l'estudi de Teologia a la universitat de Friburg de Suïssa, on obtingué el grau de llicenciatura el 1953. De retorn a Poblet, hi féu de professor entre els anys 1953 i 1960.

El pare Altisent fou una persona d'una amabilitat i tracte extraordinaris i sobretot una persona d'una gran intel·ligència i sensibilitat, àvid sempre d'aprofundir en tot el que l'envoltava, especial-

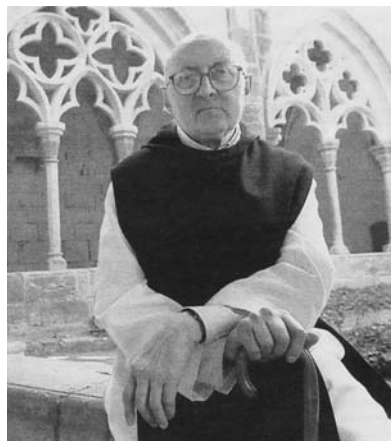

Foto Vicenç Lurba / La Vanguardia

ment en l'espiritualitat cistercenca, però també en tota mena d'erudició, sobretot de temes humanístics i artístics. Tant coneixia els clàssics com la resta de literatura europea i això li féu crear un estil propi, gràcil però profund a la vegada, que traspuen les seves obres, sobretot les d'espiritualitat i articles a la premsa.

S'inclinà sobretot per la investigació de temes pobletans i comarcals, cosa que féu que el seu abat l'autoritzés a estudiar Filosofia i Lletres, secció d'Història, a la Universitat de Barcelona, on es llicencià el 1965 i doctorà el 1974 amb premi extraordinari. Formà part del grup creat pel professor Emilio Saez i s'especialitzà en la història medieval de la Catalunya Nova.

Tot seguit destacà per les seves nombroses publicacions com *L'Espluga de Francolí de 1079 a 1200*, publicat el 1966, que li va merèixer el Premi Larratea del 1969 de l'Institut d'Estudis Catalans o *L'al-moina reial a la cort de Pere el Cerimoniós*, publicat a Poblet el 1969. Cal destacar que pel mateix temps ell va fundar i dirigir a Poblet la col·lecció Scriptorium Populeti, on publicà obres pròpies de molts autors i que aviat assolí una guanyada reputació per la qualitat i pulcritud de les seves edicions.

Entre els temes pobletans més destacats es pot fer esment de *Les granges de Poblet al segle XV*, que el 1969 va obtenir el premi Jaume Carner i Romeu de l'Institut d'Estudis Catalans, a l'excel·lent i erudita monografia *Història de Poblet*, el 1974; del treball *La descentralización administrativa del monasterio de Poblet en la Edad Media* (Poblet, 1985) i sobretot del primer volum del gran *Diplomatari de Santa Maria de Poblet 960-1177* (Poblet, Barcelona, 1993) en el qual continuà intensament treballant per preparar-ne nous volums.

La Conca de Barberà, on es troba Poblet i per on s'estenien els seus principals dominis, fou un dels centres dels seus estudis; per a aquest fi i per estimular altres estudiosos, va fundar i presidir durant deu anys, entre el 1978 i el 1988, el Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, amb una revista pròpia en què va publicar molts i interessants estudis, que varen aparèixer agrupats en el llibre *Aplec de Treballs*.

Entre els anys 1977 i 1989 fou professor de la delegació de Tarragona de la Universitat de Barcelona, més tard convertida o substituïda per la Universitat Rovira i Virgili, on fou sempre molt apreciat el seu mestratge.

En el camp de l'espiritualitat, conreat amb un gran zel pel pare Altisent, va destacar des dels anys 1961 i 1966 amb estudis sobre sant Bernat com a comentarista del Càntic dels Càntics i altres temes bernardins, entre ells la bonica introducció a Bernat de Claravall, *La Consideració*, editada per Genís Vilardell a Barcelona el 1989.

Entre les obres que l'han fet més conegut hi ha les sèries d'articles d'excel·lent i atraient prosa publicats a *La Vanguardia* i alguns al *Full Diocesà*, de Tarragona, Vic i Solsona, recollits i publicats per Ediciones Sígueme de Salamanca a *Reflexiones de un monje* (1994) i *Al caer la tarde (Reflexiones de un monje II)*, de 1996. Aquests treballs li havien valgut el premi Ramon Godó Lallana el 1984 i una gran popularitat i estima en els seus lectors.

Una vida tan plena i dedicada a l'estudi i a la religió, mereixedor de diferents premis i consideracions, alguns ja esmentats i altres com el premi Ciutat de Barcelona de les Lletres el 1975, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya el 1997, l'ingrés a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, com a membre de número el 1979 i els corresponents de l'Institut d'Estudis Catalans el 1975 i

de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi per Poblet, el 20 de març del 1974.

Moltes vegades la nostra acadèmia s'havia honorat amb la seva presència i molts havíem gaudit i també ens honoràvem d'haver treballat o col·laborat amb ell. Personalment servo d'ell els primers records de l'any 1968, quan preparàvem amb l'inoblidable Eufemià Fort i Cogul, la celebració del I Col·loqui del Monaquisme Català, que em facilità conviure amb ell unes inoblidables jornades estiuenques a l'antiga granja i residència estival de Castellfollit, dins dels famosos boscos de Poblet.

Hom no sabia què més admirar del pare Altisent, si la integritat i profunda espiritualitat cistercenca que vivia amb tota il·lusió o la seva vasta cultura i humanisme que tant el feia tractar i donar parer i visions sobre temes tan diversos com pintura, música i fins cinema, o de qualsevol tema de vida monàstica i d'esperit medieval.

Reposi en pau el gran monjo pobletà que va contribuir, com pocs, a enaltir i fer conèixer el passat i present del nostre monestir cistercenc i que amb la seva mort deixà un gran buit i un excel·lent record en totes les acadèmies i institucions que es gloriaven amb la seva presència.

14 de setembre del 2004